

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004081

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Диплом № P26 005468 Додаток до диплому № 2163100

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шух Анастасія Євгенівна

2. Anastasiia Y. Shukh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9567-0776

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 091

Назва наукової спеціальності: Біологія

Галузь / галузі знань: біологія

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 091 Біологія

Дата захисту: 08-09-2026

Спеціальність за освітою: 091 Біологія

Місце роботи здобувача: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16477

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34, 34.33, 34.33.33

Тема дисертації:

1. Популяції інвазивних чужорідних видів риб водойм України: особливості вікової структури, темпів росту та плодючості
2. Populations of invasive alien fish species in Ukrainian water bodies: characteristics of age structure, growth rate, fecundity

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена встановленню сучасного стану популяцій чебачка амурського *Pseudorasbora parva*, ротаня-головешки *Perccottus glenii* та сонячного окуня звичайного *Lepomis gibbosus* в обраних прісних водоймах України. Дослідження виконане на базі Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України. Польові дослідження проведено у 2020–2025 рр. у водоймах басейнів Дніпра, Дністра, Тиси, Сіверського Донця в Україні та Дунаю у Словаччині. Проаналізовано 1244 особини чебачка амурського, 553 – ротаня-головешки та 351 – сонячного окуня звичайного. Встановлено, що всі три види досягають статевої зрілості на другому році життя за стандартної довжини більше 40 мм для ротаня-головешки та сонячного окуня і 30–40 мм для чебачка амурського. Для чебачка амурського характерна ізометрія та пролонгований

нерест до кінця вересня, його тривалість життя до 6 років. У рибогосподарських ставках переважають старші вікові групи чебачка, у природних водоймах – молодші. Тривалість життя ротаня-головешки до 7 років, для нього характерні ізометрія, висока плодючість, пролонгований порційний нерест, здатність формувати моновидові угруповання у невеликих водоймах. Тривалість життя сонячного окуня звичайного до 7 років, серед досліджених видів для нього характерні найкоротший нерест та найвища плодючість. Наукова новизна полягає у комплексному дослідженні вікової, статеві та репродуктивної структури чебачка амурського, ротаня-головешки та сонячного окуня звичайного у основних річкових басейнах України, визначенні віку і розмірів настання статевої зрілості, особливостей росту, плодючості та впливу типу водойми на популяційну структуру. Уточнено максимальну тривалість життя, параметри росту та репродуктивні характеристики. Показано, що раннє статеве дозрівання, пролонгований нерест і висока екологічна пластичність забезпечують значний інвазивний потенціал цих видів. Практичне значення роботи полягає у створенні наукової основи для моніторингу, прогнозування поширення та управління популяціями інвазивних чужорідних видів риб в Україні. Отримані результати можуть бути використані при оцінці ризиків біологічних інвазій, розробці природоохоронних заходів, управлінні рибогосподарськими водоймами та імплементації європейських підходів до контролю ІЧВ.

2. The dissertation is devoted to the study of the current populations of the topmouth gudgeon *Pseudorasbora parva*, the Amur sleeper *Perccottus glenii*, and the pumpkinseed *Lepomis gibbosus* in selected freshwater bodies of Ukraine. The study was conducted at the I. I. Shmalgauzen Institute of Zoology of the National Academy of Sciences of Ukraine. Field research was carried out in 2020–2025 in water bodies of the Dnieper, Dniester, Tisa, and Siverskyi Donets river basins in Ukraine and the Danube River basin in Slovakia. A total of 1,244 topmouth gudgeon, 553 Amur sleeper and 351 pumpkinseed individuals were analyzed. The conducted research showed that all three species reach sexual maturity in their second year of life, with a standard length of more than 40 mm for Amur sleeper and pumpkinseed, and 30–40 mm for topmouth gudgeon. Topmouth gudgeon is characterized by isometry and prolonged spawning; its lifespan is up to 6 years. Older age groups of the topmouth gudgeon predominate in fish farming ponds, while younger ones predominate in natural water bodies. Lifespan of the Amur sleeper is up to 7 years; it is characterized by isometry, high fecundity, prolonged batch spawning and the ability to form monospecific communities in small water bodies. Lifespan of the pumpkinseed is up to 7 years; among the three species it has the shortest spawning period and the highest fertility rate. The scientific novelty lies in a comprehensive study of the age, sex, and reproductive structure of topmouth gudgeon, Amur sleeper and pumpkinseed in selected water bodies of Ukraine's major river basins, the determination of the age and size at which sexual maturity is reached, as well as the characteristics of growth, fecundity, and the influence of water body type on population structure. The lifespan, growth parameters, and reproductive characteristics of the studied species have been refined. It has been shown that early sexual maturation, batch spawning, high ecological plasticity ensure the significant invasive potential of these species. The practical significance of this work lies in establishing a scientific basis for monitoring, predicting the spread of, and managing populations of invasive alien fish species in Ukraine. The results obtained can be used in assessing the risks of biological invasions, developing conservation measures, managing fisheries, and implementing European approaches to controlling IAS.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Podobailo, A., Shukh, A., & Kutsokon, Y. (2021). Age and growth of the European bitterling *Rhodeus amarus* (Cyprinidae, Actinopterygii) in the Uday and Perevod rivers (Dnipro basin, Ukraine). *Zoodiversity*, 55(5). <https://doi.org/10.15407/zoo2021.05.361> (Scopus).

- 2. Shukh, A., Fedorčák, J., Pekárik, L., & Kutsokon, Y. (2025). Length–weight relationships and sex ratio in populations of topmouth gudgeon (*Pseudorasbora parva*) in Ukraine and Slovakia. *BioInvasions Records*, 14(1), 141–153. <https://doi.org/10.3391/bir.2025.14.1.12> (Scopus, WOS).
- 3. Shukh, A., Markovych, M., & Kutsokon, Y. (2025). Age and growth of invasive alien fish species, *Perccottus glenii* and *Lepomis gibbosus*, in water bodies of Transcarpathia (Ukraine). *Fisheries & Aquatic Life*, 33(4). <https://doi.org/10.2478/aopf-2025-0017> (Scopus).
- 4. Берія, В., Шух, А., Гандзюра, В. (2023). Еколого-фауністичні особливості угруповань зоопланктону, іхтіофауни у річці Ірпінь. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Біологія*. 4(95), 9–12. <https://doi.org/10.17721/1728.2748.2023.95.9-12> (Фахове, категорія Б).
- 5. Куцоконь, Ю. К., Шух, А. Є., Романь, А. М., Щербатюк, М. М. (2024). Сучасний склад іхтіофауни річки Чумгак (басейн Сули). *Вісник Черкаського університету: серія «Біологічні науки»*, 1, 72–78. <https://doi.org/10.31651/2076-5835-2018-1-2024-1-72-78> (Фахове, категорія Б).
- 6. Шух, А. Є., Кузьменюк, Д. Л., Куцоконь, Ю. К., Подобайло, А. В. (2025). Деякі особливості розмноження чебачка амурського (*Pseudorasbora parva* Temminck & Schlegel, 1846) у ставовому рибницькому господарстві, розташованому у зоні Полісся України. *Рибогосподарська наука України*, 1(71), 49–65. <https://doi.org/10.61976/fsu2025.01.049> (Фахове, категорія Б).
- 7. Кузьменюк, Д., Шух, А. (2023). Морфо-фізіологічні особливості чебачка амурського (*Pseudorasbora parva*) р. Сукіль (басейн Дністра). In Шевченківська весна: досягнення в науках про життя / *Advancements in Life Sciences 2023: збірник тез XX Міжнародної наукової конференції студентів та молодих вчених* (с. 103). Київ.
- 8. Шух, А., Куцоконь, Ю. (2023). Розмірно-масова характеристика чебачка амурського (*Pseudorasbora parva* (Temminck, Schlegel, 1846)) в набутому ареалі р. Дніпро (Дніпровське водосховище). *Тези доповідей Конференції молодих дослідників-зоологів – 2023* (с. 26). Київ.
- 9. Шух, А. Є., Кузьменюк, Д. Л., Куцоконь, Ю. К. (2024). Плодючість чебачка амурського, *Pseudorasbora parva* (Temminck et Schlegel, 1846), у р. Сукіль (басейн Дністра). *Тези доповідей Конференції молодих дослідників-зоологів – 2024* (с. 24). Київ.
- 10. Шух, А. Є., & Куцоконь, Ю. К. (2025). Розмірно-масова характеристика ротаня-головешки *Perccottus glenii* у озерах НПП Залісся. Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень – 2025: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (с. 121). Житомир.
- 11. Шух, А. Є., Куцоконь, Ю. К., & Маркович, М. П. (2025). Деякі характеристики популяції сонячного окуня у штучних водоймах рівнинного Закарпаття. Матеріали XV Міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції (с. 167). Київ.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0120U104722, 0124U000400, 0123U100126

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куцоконь Юлія Костянтинівна

2. Yuliia K. Kutsokon

Кваліфікація: к.б.н., с.д., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9721-5638

Додаткова інформація: Завідувач відділу фауни та систематики хребетних Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України; <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55843706300>; Web of Science ResearcherID-9511-2017

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маренков Олег Миколайович

2. Oleh M. Marenkov

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3456-2496

Додаткова інформація:

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56505306500>; <http://www.researcherid.com/rid/M-9263-2019>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бузевич Ігор Юрійович

2. Igor Y. Buzevich

Кваліфікація: д.б.н., старший науковий співробітник, 03.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7526-9774

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=dVOUYSIAAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=54941057100>

Повне найменування юридичної особи: Інститут рибного господарства Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 04372342

Місцезнаходження: вул. Обухівська, Київ, 03164, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: 04jrf5w40

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гхазалі Марія Ахмедівна
2. Mariia A. Hkhazali

Кваліфікація: к. б. н., старший науковий співробітник, 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9195-0914

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 35339201000; ResearcherID: P-8061-2014

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Межжерін Сергій Віталійович
2. Serhii V. Mezhzherin

Кваліфікація: д.б.н., професор, 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2905-5235

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Кузьмін Юрій Ігорович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Кузьмін Юрій Ігорович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Куцоконь Ю.К.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна